

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Aihe: Kokoomuksen eduskuntaryhmän lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (OKM/41/010/2017)

Kokoomuksen eduskuntaryhmä lausuu kunnioittavasti seuraavaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ja pyytää ottamaan opetus- ja kulttuuriministeriötä toimitetun lausunnon huomioon:

Yleistä

Hallitus päätti kevään 2017 puoliväliriihessä käynnistää lukiokoulutuksen. Tällä hallituskaudella on toisen asteen osalta toteutettu suuri ammatillisen koulutuksen reformi. Kokoomuksen eduskuntaryhmä pitää ensiarvoisen tärkeänä, että myös lukiouudistus toteutetaan tämän hallituskauden aikana, vaikka asiasta ei hallitusohjelmaneuvoitteluiden yhteydessä sovittu.

Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen on tärkeää myös kansallisen osaamistason nostamista koskevan tavoitteen näkökulmasta. Yleissivistävässä koulutuksessa luodaan pohja tulevia korkeakouluopintoja ajatellen. Kokoomuksen eduskuntaryhmä näkeekin tärkeänä, että lukiokoulutusta uudistetaan pitäen kuitenkin tiukasti kiinni lukion yleissivistävästä roolista.

Lukiokoulutuksen rakenne ja joustavuus

Lukiokoulutuksen oppimäärään ei olla esittämässä muutoksia vaan lukiokoulutus olisi jatkossakin kolmivuotinen koulutus. Nykymallista oppimäärän mittaamisesta kurssimuotoisena ollaan luopumassa ja siirtymässä opintopisteisiin. Lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus olisi 150 opintopistettä, mikä vastaa käytännössä nykytilaa.

Opintopisteisiin siirtyminen mahdollistaa opintojen joustavamman rakenteen. Yhtenevä mitoitus korkeakoulujen kanssa parantaa lisäksi opintojen hyväksi lukemista korkeakoulujen ja lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyön lisääntyessä. Kokoomuksen eduskuntaryhmä kannattaa ehdotettua siirtymää oppimäärän mittaamisessa opintopisteillä.

Opintopisteuudistuksella voidaan lisätä myös oppiainerajat ylittävää opiskelua. Oppiainerajojen välinen yhteistyö mahdollistaa laaja-alaisempia opintokokonaisuuksia. Laaja-alaisen osaamisen vahvistaminen on avainasemassa, kun pyrimme vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeiden muutoksiin. Tässä korostuvat tietojen rinnalla erityisesti taidot, kuten kriittinen ajattelu, työelämä- ja yrittäjyystaidot sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot. Nämä ovat tulevaisuuden työelämän ja osaamisen kannalta erittäin keskeisessä asemassa.

Hyvinvoiva opiskelija

Opiskelijan ohjauksen vahvistaminen lainsäädännön tasolla on erinomainen asia. Lukiolakiesityksessä kiinnitetään aiempaa voimakkaammin huomiota myöskin opiskelijan hyvinvoinnin edistämiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Opiskelijan oikeutta saada enemmän säännöllistä henkilökohtaista ohjaamista

vahvistetaan. Tämä on tärkeä ja positiivinen uudistus, jolla voidaan edistää koulutuksen läpäisyä sekä valmiuksia hakeutua korkea-asteen opintoihin.

Osana ohjauksen vahvistumista Kokoomuksen eduskuntaryhmä pitää ensiarvoisen tärkeänä, että ehdotuksessa lukiolaiksi on otettu erillinen säädös koskien henkilökohtaista opintosuunnitelmaa. Opintojen henkilökohtaistaminen mahdollistaa aiempaa paremmin opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen. Suunnitelman laatii opiskelija yhteistyössä opetushenkilöstön kanssa. Suunnitelmaa päivitetään opintojen edetessä.

Henkilökohtaiseen ohjaukseen on myös varattava tarvittavat lisäresurssit, jotta lukiokoulutuksen järjestäjät voivat toteuttaa lain henkeä ja velvoitteita paikallisella tasolla.

Korkeakoulujen ja toisen asteen yhteistyö

Lakiehdotuksella lisätään toisen asteen ja korkea-asteen välistä yhteistyötä. Kokoomuksen eduskuntaryhmä pitää tätä avausta erittäin tervetulleena. Eduskuntaryhmä kannattaakin ehdotuksessa olevaa veloitetta, jolla jokainen lukiokoulutuksen järjestäjä joutuu järjestämään osan opinnoista yhdessä korkeakoulujen kanssa.

On hyvä, että jatkossa lukiokoulutuksen järjestäjiä ja korkea-astetta veloitetaan ja kannustetaan keskinäiseen yhteistyöhön. Lukiolaisten pitäisi jo lukioaikana päästä tekemään niin sanottuja ”kurkistusopintoja” korkea-asteelle. Tällä tavalla opiskelijoille voisi muodostua myös realistisempi kuva omasta alanvalinnasta sekä siitä, mitä korkea-asteen opinnot heille voivat tarjota.

Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Kokoomuksen eduskuntaryhmä kannattaa ehdotettuja muutoksia. Erityisen huomionarvoinen uudistus on lakiehdotuksen uusi 6 a §, jossa säädettäisiin ylioppilaskokeiden uusimisesta. Hallitus uudistaa kuluvalle kaudella opiskelijavalintoja, minkä tavoitteena on, että korkeakouluihin siirryttäisiin toiselta asteelta aiempaa sujuvammin. Tämä edellyttää muutoksia myös ylioppilaskokeiden uusimisen rajaukseen, jotta opiskelija voi myöhemmässä vaiheessa tarvittaessa korottaa aiempia arvosanojaan.

Rajaton hyväksytyjen ylioppilaskokeiden uusiminen ei ole nykyisellään mahdollista. Ehdotetulla uudistuksella olisi siis merkittävä muutos nykytilaan. Korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistaminen lisää ylioppilastutkinnon painoarvoa. Tämä osaltaan edellyttää, että opiskelijoilla on riittävän joustavat mahdollisuudet uusii ylioppilastutkintoon kuuluvia kokeita. Joustava uusiminen vähentäisi myös yksittäisiin kokeisiin liittyviä suorituspaineita ja stressiä.

Rajattoman uusimisen vaikutuksia on tarkasteltava myös toisesta näkökulmasta. Pedagogisesti tarkasteltuna on pohdittava, millaisen signaalin rajaton uusiminen antaa lukiolaisille. Rajaton uusiminen voi johtaa myös koulukohtaisiin haasteisiin, jos kokeen voisi uusii missä tahansa lukiossa. On tärkeää, että lukiosta siirrytään mahdollisimman sujuvasti korkeakouluihin, muihin jatko-opintoihin ja työelämään. Tähän täysin rajattomat uusimismahdollisuudet eivät välttämättä kannusta parhaalla mahdollisella tavalla.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä kannattaa sitä, että mahdollisuutta uusii hyväksytyjä kokeita lisätään. Opetus- ja kulttuuriministeriön Gaudeamus igitur – ylioppilastutkinnon kehittäminen –raportissa ehdotettiin, että *hylättyjä kokeita voisi uusii nykyisen kahden kerran sijaan kolme kertaa ja hyväksytyt kokeet voisi uusii jatkossa nykyisen yhden koekerran sijaan kaksi kertaa*. Uudistuksen vaikutuksia on seurattava tarkasti ja mikäli ongelmia esiintyy, niin tehtyjä säädösmuutoksia on pystyttävä tarvittaessa muuttamaan.